

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/135/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320204456
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2320204456.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Matúš Staríček a sudcov: JUDr. Ľuboslava Vanková a Mgr. Jozef Mačej, v spore žalobcu: A. B. C., nar. X.X.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, E. F., zastúpený: Advokátska kancelária Mgr. Gabriela Nováková s. r. o., so sídlom Nemesszegská 6575/35, Dunajská Streda, proti žalovanej: A. G. C. H., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom I. J. XX, K., zastúpená: Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS, s.r.o., so sídlom Hlavná 6, Šaľa, o zaplatenie 23.000 eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 17C/11/2021-387 zo dňa 31.1.2024 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 17C/11/2021-397 zo dňa 31.1.2024, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom vo výroku III. p o t v r d z u j e a vo výroku I. m e n í tak, že žalobu v časti o zaplatenie sumy 15.400 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.400 eur od 26.11.2020 do zaplatenia z a m i e t a .

II. Žalovaná m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15.400 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 15.400 eur od 26.11.2020 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom II. rozhodol, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33,92 %.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 123, § 143, § 144, § 145 ods. 1 a 2, § 146 ods. 1, § 150, § 488, § 489, § 517 ods. 2, § 663 a § 853 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a § 151 ods. 1 a 2, § 153 ods. 1 až 3, § 191 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Vecne rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 23.000 eur s príslušenstvom, ktorý bol žalobcom uplatnený ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane žalovanej užívaním nehnuteľnosti patriacej do spoluvlastníctva strán sporu - poskytovaním tretím osobám - obchodným spoločnostiam, ako aj fyzickým osobám za účelom prenájmu bez súhlasu žalobcu. Nakoľko žalobca ako spoluvlastník nemohol užívať spoločnú vec v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu, preto na strane žalovanej vzniklo obohatenie v užívaní väčšieho rozsahu predmetu spoluvlastníctva, než ktorý zodpovedá jej spoluvlastníckemu podielu. Z uvedeného dôvodu žiadal žalobca ako ukrátený spoluvlastník peňažnú náhradu ako ekonomickú protihodnotu za to, že žalovaná nadužívala svoj spoluvlastnícky podiel tým, že prenajímala predmetnú nehnuteľnosť a mesačne peňažné úžitky vo výške nájmu.

4. Súd prvej inštancie uviedol, že rodinný dom na ul. I. J. XX L. K., súp. č. XXXX postavený na parcele č. 991, vedenej na LV č. XXX k.ú. K., z ktorej nehnuteľnosti nárok žalobca odvodzuje - patrí do spoluvlastníctva strán sporu. Manželstvo strán tohto sporu - bývalých manželov bolo rozvedené dňa 23.10.2018, rozsudok vo výroku o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť dňa 3.1.2019, v uvedený deň zaniklo aj bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej aj ako „BSM“). Aktuálne je vedené konanie o vysporiadanie BSM na návrh žalobcu, konanie nie je doposiaľ skončené, je vedené pod sp. zn. Ba3-61C/72/2019 na Mestskom súde Bratislava IV. Z uvedeného tak vyplýva, že nehnuteľnosť - rodinný dom je predmetom zaniknutého, avšak doposiaľ nevyporiadaného BSM. OZ neobsahuje ustanovenia, ktoré by upravovali vzťahy spoluvlastníkov - bývalých manželov k spoločnému majetku, vrátane jeho užívania v takejto situácii, t. j. v čase, keď BSM síce už zaniklo, avšak ešte nedošlo k jeho vyporiadaniu. V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 395/2010 platí: „Do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov treba na rozvedených manželov hľadieť ako na rovnocenných vlastníkov, čo sa týka kvantity i kvality ich bezpodielového spoluvlastníckeho práva“, v prípade nezhôd bývalých (rozvedených) manželov v súvislosti s výkonom jednotlivých atribútov vlastníckeho práva k ich spoločnému majetku rozhodne o ochrane tohto atribútu na návrh niektorého z nich všeobecný súd. Práve v prejednávanej veci sa jedná o uvedenú situáciu, teda o stav, keď ide o zaniknuté, ale doposiaľ nevyporiadané BSM (nebolo vyporiadané dohodou alebo rozhodnutím súdu, nenaplnili sa podmienky vymedzené v § 149 ods. 4 OZ) V zmysle uvedeného potom každý z manželov je naďalej úplným vlastníkom veci, ktorá tvorí predmet ich majetkového spoločenstva, pričom vlastníctvo jedného z manželov je obmedzené rovnakým (úplným) vlastníctvom druhého manžela, každý z nich má právo v celej veci, resp. vlastnícke právo jedného je obmedzené rovnakým vlastníckym právom druhého, čo sa týka jeho veľkosti podielov (podiel 1/1), ako aj jeho jednotlivých atribútov - predmet vlastníctva držať, užívať, požívať, disponovať (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSR Cpj 86/1971 - R 42/1972, Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo/2986/2000, Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 1956/2013).

5. Právo spoločného užívania veci a tomu zodpovedajúca povinnosť spoločného uhradzovania nákladov vyjadruje rovnaké postavenie oboch manželov k veciam patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva. Pokiaľ zákon ustanovuje, že veci v bezpodielovom spoluvlastníctve užívajú obaja manželia spoločne, je tým vyjadrené ich právo, a nie povinnosť veci užívať. Manželvia sa môžu dohodnúť na určitom spôsobe užívania, ústne alebo konkludentne. V danom prípade je zrejmé, že strany sporu sa o užívaní dohodnúť nevedeli, čo napokon vyplýva aj z ich mailovej komunikácie, ktorá je súčasťou spisu. Vychádzajúc z § 144 a § 853 OZ, do času vyporiadania BSM obaja účastníci, ako bývalí manželvia, boli vo vzťahu k ich domu oprávnení na užívanie spoločnej nehnuteľnosti, nakladanie s ňou podľa § 144 OZ tak, že z právnych úkonov týkajúcich sa uvedenej nehnuteľnosti boli aj po rozvode manželstva oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne obaja účastníci konania, ako bývalí manželvia (§ 145 ods. 2 OZ), ako spoluvlastníkom veci tiež obom prislúchalo právo predmet ich spoluvlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s nimi (§ 123 OZ). Obaja spoločne i každý z nich samostatne bol oprávnený na prijatie plnenia (napr. nájomného plynu z nájomnej zmluvy, z ktorej by boli oprávnení a povinní, ako bývalí manželvia) spoločne a nerozdielne. Obidvaja bývalí manželvia majú tak právo spoločného užívania veci, ako aj právo na výnosy plynu z užívania veci, pričom platí, že podiely oboch spoluvlastníkov pri vyporiadaní sú rovnaké (§ 150 OZ). Ak plynul teda finančný, či akýkoľvek iný výnos z užívania spoločnej nehnuteľnosti - domu patriacemu do BSM len jednému z bývalých manželov, platí, že na prijatie takéhoto plnenia (nájomného, či iného) boli oprávnení a povinní, ako bývalí manželvia, spoločne a nerozdielne obaja. Nakoľko majú obidvaja bývalí manželvia naďalej rovnaké práva a povinnosti, právo spoločného užívania veci, ako aj právo na výnosy plynu z užívania veci, pričom ich podiely sú rovnaké, patrí druhému (bývalému) manželovi polovica z výnosu z užívania spoločnej nehnuteľnosti (§ 150 OZ). Súd prvej inštancie považoval za nesporné, že žalovaná v rozhodnej dobe rodinný dom využívala na účely prevádzkovania vzdelávacieho centra prostredníctvom obchodných spoločností, v ktorých je jediným spoločníkom (M. N., M. a N. D., M.). Výnos poberal len jeden zo spoluvlastníkov, pričom však rovnakým oprávnením disponoval v danom čase (rok 2019, 2020) aj druhý spoluvlastník. Na základe uvedeného, keďže druhý spoluvlastník nehnuteľnosť neužíval a ani výnos nepoberal, patrí mu pri vyporiadaní uvedeného výnosu - úžitku z nehnuteľnosti podiel vo výške 1/2.

6. Na vyčíslenie výnosu z predmetnej nehnuteľnosti súd prvej inštancie považoval za adekvátne vychádzať z možného výnosu získaného prostredníctvom obvyklého nájmu, nakoľko žalovaná užívanie nebytových priestorov domu spoločnosťami síce nepopierala, zároveň však tvrdila, že nájom (ako príjem) od spoločností vykonávajúcich v dome podnikateľskú činnosť žiaden nepoberala, rovnako

neposkytla účtovné doklady týchto spoločností užívajúcich spornú nehnuteľnosť, z ktorých by eventuálne bolo možné zistiť v rámci výdavkov spoločností, aké nájomné uvedené spoločnosti uhradili. Napokon vo svojom vyjadrení zo dňa 11.4.2023 sama v zmysle ustálenej judikatúry na obvyklý nájom poukazovala, pričom však sama žiaden dôkaz o obvyklom nájme za obdobie priestory neposkytla, napriek tomu, že žalobcom predložený dôkaz sporovala. Za smerodajné tak súd pre určenie obvyklého nájmu zobral do úvahy žalobcom predložené potvrdenie Národnej asociácie realitných kancelárií Slovenska, v zmysle ktorého vyplývala výška nájmu pre nebytové priestory pri porovnateľnej výmere 166,5 m², keď súd mal za to, že užívanie uvedeného priestoru v suteréne a prízemí žalovaná nepopierala, resp. priznala. Na základe uvedeného potom obvyklý nájom v zmysle uvedeného bol vypočítaný za rok 2019, keď priemerná cena nájmu nebytového priestoru bola 8,2 eur za m², pri výmere 165,5 m² išlo tak o sumu 1.357,10 eur za mesiac, za 12 mesiacov roku 2019 išlo o sumu 16.285,20 eur. Nájom v zmysle uvedeného potvrdenia za rok 2020, keď priemerná cena nájmu nebytového priestoru bola 9,4 eur za m², pri výmere 165,5 m² predstavoval sumu 1.555,7 eur za mesiac, za 11 mesiacov roku 2020 išlo o sumu 17.112,70 eur. V úhrne za uplatnené obdobie rokov 2019 a 2020 tak obvyklý nájom za nebytové priestory (suterén a prízemie) predstavoval po zaokrúhlení celkovo sumu 33.398 eur (16.285 eur + 17.113 eur). Polovica z uvedeného výnosu z obvyklého nájmu by tak predstavovala sumu 16.699 eur. Nakoľko však žalobca žalobným návrhom za nájom uvedenej časti nebytových priestorov domu požadoval iba sumu 15.400 eur (30.800/2), súd nemohol prekročiť v uvedenej časti žalobcom uplatnený nárok a priznal mu len túto uplatnenú časť nároku, nie súdom vyčíslený nájom obvyklý.

7. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobcom uplatnený nárok v časti výnosu z prenájmu nebytového priestoru domu vo výške 15.400 eur bol žalobcom vypočítaný zo súm uhrádzaných spoločnosťami M. N., M. a N. D., M. v rokoch 2016, 2017 a 2018, pričom žalobca vychádzal z toho, že v letných mesiacoch júl a august 2019, 2020 spol. M. N., M. pri prevádzkovaní letných táborov mala uhrádzať mesačne nájomné po 2.000 eur a obchodná spoločnosť N. D., M. mala uhrádzať nájomné vo výške 1.200 eur mesačne za obdobia január - jún a september - december v roku 2019, za obdobia január - jún a september - november 2020. Ide tak o sumu 4x 2.000 eur + 19 x 1.200 eur, t.j. celkovo 30.800 eur, z toho polovica uvedených výnosov pripadajúca na žalobcu predstavovala sumu 15.400 eur, ktorú uplatňuje žalobou za časť nehnuteľnosti (nebytový priestor vo výmere 165,5 m²).

8. V časti prenájmu bytových priestorov na poskytovanie ubytovania súkromným osobám za mesiace 1-6/2019, 9-12/2019, 1-6/2020, 9-11/2020, t.j. za 19 mesiacov vo výške 15.200 eur (19x800 eur) súd prvej inštancie vyhodnotil nárok za nepreukázaný. Aj keď v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/119/2019 z 9.6.2020 na strane 11 súd konštatoval, že rodičia prenajímajú nehnuteľnosť v K. mesačne za 1.800 eur, nie je zrejmé, či uvedené tvrdenie sa týka rozhodného obdobia rokov 2019 a 2020, nemožno z uvedeného vydedukovať ani reálny počet osôb skutočne tam prebývajúcich. V prípade poukazu na rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 38P/221/2017-390 je rovnako v bode 7 konštatované, že matka poberá príjem z bytu v K. v sume 800 eur mesačne, avšak uvedené sa rovnako netýka sporného obdobia, nakoľko rozsudok je datovaný dňom 23.10.2018. Uvedené jednoznačne nevyplýva ani z prípadnej komunikácie strán sporu s tretími osobami, na ktorú žalobca poukazoval.

9. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal aj úroky z omeškania odo dňa podania žaloby na súde, t.j. odo dňa 26.11.2020, nakoľko v uvedenom čase bola žalovaná v omeškaní, keďže už v predošlých komunikáciách, napr. v mailovej komunikácii zo dňa 10.9.2020 žalobca deklaroval nesúhlas s užívaním nehnuteľnosti žalovanou, pričom už v tom čase mala mať žalovaná vedomosť o existencii nároku žalobcu na plnenie. Základná úroková sadzba ECB ku dňu 26.11.2020 bola 0,00%. t.j. žalobcovi tak patria úroky z omeškania o 5 percentuálnych bodov vyššie, t.j. vo výške 5% z priznanej sumy.

10. Napriek tomu, že žalobca nárok uplatnený žalobou právne kvalifikoval ako nárok vyplývajúci z podielového spoluvlastníctva, s čím sa súd nestotožnil, je vecou súdu, ako právne daný vzťah, resp. právny nárok posúdi. Na druhej strane neobstojí ani argumentácia žalovanej strany, že žalobca sa mohol domáhať iba žaloby podľa § 146 ods. 1 OZ, aby o spôsobe užívania nehnuteľnosti patriacej do BSM rozhodol pri nezhode bývalých manželov súd. Rozhodnutie súdu v zmysle uvedeného ustanovenia by sa mohlo vzťahovať len na obdobia do budúcnosti, t.j. po podaní žaloby, uvedená žaloba by neriešila protiprávny stav nastolený žalovanou za rozhodné obdobie, takýmto postupom by nebolo možné sanovať stav predtým existujúci, tzn. obdobie, za ktoré nehnuteľnosť užívala, resp. výnosy z nej poberala iba žalovaná. Nárok tak bolo možné si uplatniť samostatnou žalobou,

nakoľko z definície majetku patriaceho do BSM v zmysle § 142 OZ vyplýva, že BSM zahŕňa majetok nadobudnutý manželmi za trvania manželstva. Do uvedenej definície nespadá uvedený výnos ani z pohľadu jeho časového nadobudnutia (vznikol po zániku manželstva), ani z pohľadu subjektov, ktorí ho nadobúdajú (nadobúdatelia už nie sú manželmi). Z týchto dôvodov bolo možné uvedený nárok uplatniť samostatnou žalobou (nie v rámci vyporiadania celej masy BSM), napriek tomu, že na režim nakladania s nehnuteľnosťou platia ustanovenia BSM.

11. Čo sa týka prípadných nákladov vynaložených žalovanou spojených s vlastníctvom spoločného domu, ktoré vznikli už po zániku BSM, resp. ktoré budú vznikať do budúcnosti až do doby vyporiadania BSM, základným predpokladom uplatnenia takéhoto nároku je preukázanie jeho dôvodnosti a presné vyčíslenie takto vzniknutých nákladov. Ak aj žalovaná namietala, že uhrádzala všetky náklady súvisiace s uvedenou nehnuteľnosťou, mala možnosť tieto započítať, resp. uplatniť si ich samostatnou žalobou, takúto jej obranu však nemožno akceptovať, pokiaľ neuplatnila nárok vo forme určitého a vykonateľného petitu, ktorý by bolo možné následne prevziať do výroku súdneho rozhodnutia. Preto súd prvej inštancie na námietky žalovanej v tomto zmysle ani neprihliadal.

12. Súd prvej inštancie ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku žalovanej ohľadne pasívnej legitimácie, keď podľa nej mal žalobca žalovať o splnenie tejto povinnosti tretie subjekty užívajúce nehnuteľnosť, nie žalovanú. Súd prvej inštancie mal za to, že ide o nárok vyplývajúci zo spoluvlastníckeho vzťahu, subjektami uvedeného vzťahu sú tak spoluvlastníci – bývalí manželia, žalovaná umožnila užívanie nehnuteľnosti tretím subjektom, za ktoré užívanie mala, resp. mohla mať výnos, a to minimálne vo výške obvyklého nájmu. Je potom správne žalovanou stranou, nakoľko je jedným zo spoluvlastníkov nehnuteľnosti, z výnosu ktorej je nárok uplatnený. Nebolo ani preukázané, že žalobca súhlas udelil v rozhodnom čase na podnikanie jej spoločností v nehnuteľnosti, súhlas nemožno vyvodzovať ani z rozhodnutia mesta K., ktorým bola povolená iba zmena užívania časti rodinného domu vo vymedzenom rozsahu na vytvorenie nebytových priestorov pre vzdelávacie centrum. Napokon na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, či súhlas žalobcu by bol udelený, keďže ich podiely na výnosoch sú rovnaké a druhému (bývalému) manželovi patrí polovica z výnosu z užívania spoločnej nehnuteľnosti.

13. Súd prvej inštancie nepripustil v konaní ďalšie dokazovanie navrhnuté stranami sporu (vyžiadanie účtovných dokladov oboch strán sporu, výsluchy svedkov, či ohliadku nehnuteľnosti), nakoľko uvedené nepovažoval pre vyriešenie spornej otázky - preukázania rozsahu užívania nehnuteľnosti žalovanou, ako aj výšky výnosu z užívania nehnuteľnosti za potrebné, resp. nevyhnutné. Predmetné konanie má charakter kontradiktórneho a sporového konania, kedy sú to práve sporové strany, ktorých zaťažuje povinnosť uviesť súdu skutočnosti osvedčujúce vznik a dôvodnosť uplatneného nároku, resp. v prípade obrany, uviesť súdu skutočnosti uplatnený nárok spochybňujúce, prípadne úplne vylučujúce. Práve žalobca bol povinný preukázať ním tvrdený rozsah užívania spoločnej nehnuteľnosti žalovanou, ako aj primeranosť a adekvátnosť odplaty, resp. obvyklého nájomného za uvedenú nehnuteľnosť, toto sa mu podarilo iba čiastočne. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie vychádzal z preukázaných tvrdení žalobcu, v uvedenej časti nárok priznal (výrok I.), vo zvyšku bol nárok zamietnutý (výrokom III. dopĺňujúceho rozsudku).

14. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 262 ods. 1 a 2 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a 2 CSP. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že žalobcovi bola z celkovej uplatnenej sumy 23.000 eur priznaná iba časť, a to suma vo výške 15.400 eur, vo zvyšku bola žaloba zamietnutá. V danom prípade hrubý úspech žalobcu predstavuje 66,96 % a hrubý úspech žalovanej 33,04 %, teda čistý úspech žalobcu vo veci predstavuje 33,92 %. To v konečnom dôsledku znamená nárok žalobcu voči žalovanej na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 33,92 % (výrok II. rozsudku).

15. Pretože súd prvej inštancie pri vyhlásení rozhodnutia zistil, že nebolo rozhodnuté o časti uplatneného nároku, dopĺňacím rozsudkom č. k. 17C/11/2021-397 zo dňa 31.1.2024 rozsudok súdu prvej inštancie doplnil o výrok III., ktorým vo zvyšku žalobu zamietol.

16. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom podala odvolanie žalovaná, a to voči výrokom I. a II. s návrhom, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil, žalobu zamietol v celom rozsahu a priznal jej nárok na náhradu trov konania. Odvolanie odôvodnila právne § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Žalovaná uviedla, že sa v žiadnom prípade nemohla

na úkor žalobcu obohatiť tým, že nadužívala dom (teda že by ho mala užívať vo väčšom rozsahu, ako jej prináleží z titulu jej vlastníctva), pretože pojem „nadužívanie podielu“ je vyhradený výlučne pre vzťahy z podielového spoluvlastníctva, avšak v posudzovanom prípade dom nie je predmetom spoluvlastníctva strán sporu, ale predmetom ich zaniknutého a nevyporiadaného BSM, pričom v BSM, ako to vyplýva už zo samotného slovného označenia tohto právneho inštitútu, žiadne spoluvlastnícke podiely neexistujú. Aj ku zaniknutému a ešte nevyporiadanému majetku nie je miera účasti obidvoch manželov na tomto majetku vyjadrená podielom. Preto nie je možné, aby žalovanej vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi peňažnú náhradu za neužívanie veci, nakoľko dôvodom užívania žalovanej bolo vlastnícke právo k celej veci, a to z titulu BSM.

17. Žalovaná za nesprávne označila skutkové zistenie súdu, že mala poberať výnos z užívania domu, na ktorom zistení súd prvej inštancie formuloval svoj záver, že žalobcovi patrí pri vyporiadaní tohto výnosu podiel vo výške 1, pretože nevyplýva z vykonaného dokazovania. Z napadnutého rozhodnutia je zrejme len to, že súd prvej inštancie spája výnos s užívaním nehnuteľnosti. K užívaniu nehnuteľnosti alebo akejkolvek inej veci môže pritom vo všeobecnosti dôjsť buď subjektom, ktorý je vlastníkom užívanej veci, alebo tretím subjektom, ktorý nie je jej vlastníkom. Pokiaľ vec užíva jej vlastník, ťažko možno v takom prípade hovoriť o tom, že by vlastníkovi užívaním vlastnej veci plynul nejaký výnos, pretože vlastník týmto užívaním len realizuje úžitkovú hodnotu veci v rámci triády svojho vlastníckeho práva. Vlastník veci môže mať výnos z užívania svojej veci vtedy, keď toto užívacie právo prenechá inému za odplatu. V danom prípade však z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by žalovaná poberala odplatu od tretích subjektov, ktoré v nebytovom priestore domu vykonávali činnosť vzdelávacieho centra. Žalovaná v priebehu konania uviedla, že tieto subjekty jej nájomné neplatili a že pri prenechaní užívania nebytového priestoru v dome týmto subjektom (na základe súhlasného rozhodnutia oboch strán sporu ako bezpodielových spoluvlastníkov) nebola ani uzavretá zmluva, z ktorej by povinnosť platiť nájomné vyplývala, teda nájomná zmluva. Napokon, zo zistenia, že žalovaná v rozhodnom období nepoberala žiadne nájomné za užívanie domu, vychádzal i súd prvej inštancie vo svojom závere, že výšku výnosu určí ako tzv. obvyklé nájomné, čo je zrejme z už uvedených bodov 27. a 28. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Pokiaľ však súd zistil, že žalovaná v rozhodnom období nepoberala za užívanie nehnuteľnosti inými subjektami žiadne nájomné, tak predsa neexistuje ani žiadny výnos, ktorý by žalovaná nadobudla a o ktorý by sa mala podľa záverov súdu prvej inštancie povinnosť so žalobcom „podeliť“. Žalovaná nemohla užívaním predmetu bezpodielového spoluvlastníctva užívať „viac, než jej patrí“, ani keby užívala celý predmet bezpodielového spoluvlastníctva a teda nemohla týmto užívaním získať žiadny „výnos“, o ktorý by sa mala deliť so žalobcom, alebo mu nejakým spôsobom kompenzovať skutočnosť, že on, ako druhý bezpodielový spoluvlastník predmetu spoluvlastníctva neužíval. Neexistuje taká právna úprava, ktorá by bezpodielovému spoluvlastníkovi neužívajúcemu predmetu bezpodielového spoluvlastníctva priznávala nejaké kompenzácie vo vzťahu k druhému bezpodielovému spoluvlastníkovi, ktorý predmetu bezpodielového spoluvlastníctva užíva, za to, že on predmetu bezpodielového spoluvlastníctva neužíval a druhý spoluvlastník áno. V posudzovanom prípade medzi stranami sporu nešlo o vzťah z podielového spoluvlastníctva, ale o vzťah z bezpodielového spoluvlastníctva, na ktorý je jednoducho právna úprava podielového spoluvlastníctva neaplikovateľná. V posudzovanej veci nemôže byť výnosom ani príjem plynúci žalovanej z užívania domu tretími subjektmi, pretože žalovaná žiadny takýto príjem v rozhodnom období od tretích subjektov nepoberala (v konaní nebolo preukázané, že by žalovaná takýto príjem poberala, pričom samotný súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že žalovaná nepoberala od týchto subjektov nájomné) a nemôže ním byť ani užívanie predmetu bezpodielového spoluvlastníctva žalovanou, hoc aj za situácie, že žalobca predmetu spoluvlastníctva neužíval vôbec, pretože existujúca právna úprava nepriznáva bezpodielovému spoluvlastníkovi, ktorý vec neužíva, nárok voči užívajúcemu spoluvlastníkovi na poskytnutie peňažnej náhrady za neužívanie veci.

18. Ustanovenia OZ o bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, o ktorých súd prvej inštancie síce v napadnutom rozsudku uviedol, že sa vzťahujú na vzťah strán sporu k domu, však neboli súdom na vec vôbec aplikované, resp. boli aplikované nesprávne, keďže žiadne z týchto ustanovení neupravuje žiadny peňažný nárok spoluvlastníka neužívajúceho spoločnú vec voči spoluvlastníkovi užívajúcemu spoločnú vec. Podľa žalovanej nie je zrejme, ako dospel súd k záveru, že žalovaná nastolila užívaním nehnuteľnosti protiprávny stav – žalovaná nenastolila žiadny protiprávny stav, pričom od začiatku konania tvrdila, že stav, kedy nebytový priestor v dome bol daný do užívania obchodným spoločnostiam, v ktorých je žalovaná jediným spoločníkom, za účelom prevádzky vzdelávacieho centra, je stavom, ktorý na strane vlastníkov nehnuteľnosti vyplýval zo spoločného rozhodnutia tak žalovanej ako aj

žalobcu, čo je preukázané rozhodnutím stavebného úradu mesta K., ktoré rozhodnutie potvrdzuje, že obe strany sporu spoločne žiadali stavebný úrad o povolenie zmeny v užívaní stavby – o vytvorenie nebytového priestoru v dome, práve za účelom, aby v tomto nebytovom priestore bolo prevádzkované predmetné vzdelávacie centrum, pričom bolo nesporné, že prevádzku tohto centra bude zabezpečovať žalovaná prostredníctvom svojich obchodných spoločností. Taktiež žalovaný v období od roku 2016 až do roku 2020 nijako nespochybňoval ani nenapádal existujúci užívací stav. Ak žalovaná za rozhodné obdobie neprijala od predmetných spoločností žiadne nájomné (z ktorého zistenia vychádzal aj súd prvej inštancie), tak žalobcovi tvrdiacemu, že dom bol týmto spoločnosťami oboma stranami sporu prenajímaný od roku 2016, nič nebránilo, aby si pohľadávku z nezaplateného nájomného (keďže by bol solidárnym veriteľom takejto pohľadávky) uplatnil voči dlžníkovi, ktorým by na základe jeho vlastného skutkového opisu ale museli byť práve obchodné spoločnosti, v ktorých je žalovaná jediným spoločníkom (keďže tieto majú vlastnú právnu subjektivitu) a nie žalovaná. Žalobca si však takýto nárok vyplývajúci z jeho tvrdenia, že strany sporu ešte ako manželia prenajíмали tretím subjektom dom, neuplatnil a namiesto toho si uplatnil voči žalovanej nárok vyplývajúci z jeho tvrdenia, že žalovaná užívaním domu prostredníctvom obchodných spoločností, v ktorých je jediným spoločníkom, nadužíva svoj podiel (svoje právo k predmetu spoluvlastníctva), čím sa na úkor žalobcu, ktorý predmet spoluvlastníctva neužíva, bezdôvodne obohacuje a toto obohatenie je mu preto povinná vydať. Vzhľadom na uvedené, nárok uplatnený žalobcom bol v značnej miere zmätočný a pôsobil, ako by žalobca obchádzal nárok na zaplatenie nájomného voči tretím subjektom nárokom voči žalovanej za nadužívanie jej spoluvlastníckeho podielu, preto žalovaná z dôvodu právnej istoty vzniesla aj námietku nedostatku svojej pasívnej legitímácie. Súd argumentoval, že nárok ktorý si žalobca uplatnil, je nárokom vyplývajúcim zo spoluvlastníckeho vzťahu, kedy žalovaná ako bývalá manželka umožnila užívanie nehnuteľnosti tretím subjektom, za ktoré užívanie mala, resp. mohla mať výnos minimálne vo výške obvyklého nájmu. Už samotná úvaha súdu, či žalovaná mala alebo mohla mať výnos, je neurčitá a zmätočná, veď predsa „mohla mať výnos“ znamená „nemala výnos“ (iba ho mohla mať), teda tieto výrazy použité súdom sú protichodného významu. Ak potom výnos nemala (ale ho len mohla mať), tak predsa neexistuje výnos, ktorý by žalovaná nadobudla a ktorý sa má podľa úvah súdu deliť medzi strany sporu pomerom 1 k 1. Zatiaľ teda čo v bode 35. súd de facto uvádza, že žalovaná by mala výnos z užívania nehnuteľnosti, pokiaľ by jej tretie subjekty zaplatili za užívanie nehnuteľnosti peňažnú odplatu, pričom ak jej odplatu neplatili, tak výnos nemala (len mohla ho mať), tak v bode 26. uvádza, že hoci jej tieto tretie subjekty žiadne peňažné plnenie neposkytli, aj tak mala výnos, a to tým, že využívala nehnuteľnosť na prevádzku vzdelávacieho centra, zatiaľ čo žalobca nehnuteľnosť neužíval. Tieto úvahy súdu sú absolútne protichodné a zmätočné. Pokiaľ by aj hypoteticky tieto tretie subjekty mali mať akúkoľvek povinnosť poskytnúť peňažné plnenie za to, že užívali nebytový priestor v dome, či už na základe zmluvného záväzku – nájom alebo mimozmluvného záväzku – záväzok z bezdôvodného obohatenia (hypoteticky preto, lebo takáto povinnosť z dokazovania vykonaného súdom nevyplývala) a túto povinnosť by si nespĺnili, tento ich záväzok zostáva v rovine nesplnenej pohľadávky, ktorá by patrila obom stranám sporu ako bezpodielovým spoluvlastníkovi nehnuteľnosti, užívaním ktorej záväzok zodpovedajúci tejto pohľadávke vznikol, a to spoločne a nerozdielne. Takáto pohľadávka, kým nie je splnená, nemôže predstavovať žiadny výnos, a to ani na strane žalobcu, ani na strane žalovanej. Na prijatie tejto pohľadávky od dlžníka ako aj na jej uplatňovanie voči dlžníkovi je oprávnený ktorýkoľvek z bezpodielových spoluvlastníkov, teda aj žalobca, avšak žalobca si u obchodných spoločností, ktoré nehnuteľnosť užívali, žiadny nárok súdnou ani inou cestou neuplatňoval

19. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom podal odvolanie aj žalobca, a to voči výrokom II. a III. (vyhodnotiac podanie žalobcu zo dňa 27.3.2024 podľa obsahu v zmysle § 124 ods. 1 CSP i s prihliadnutím na vyjadrenie žalobcu zo dňa 2.9.2024) s návrhom, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil, žalobe vyhovel v celom rozsahu a priznal mu nárok na náhradu trov konania, alternatívne ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Odvolanie odôvodnil právne § 365 ods. 1 písm. f) CSP a vecne tým, že predmetom žaloby (v zamietnutej časti) nebola suma 15.200 eur, ale len polovica pripadajúca na žalobcu, a to 7.600 eur za obdobie 19 mesiacov (50 eur za 8 lôžok za obdobie 19 mesiacov). Po prepočte ide o mesačné nájomné vo výške 400 eur, čo predstavuje presnú polovicu tej sumy (800 eur), ktorú uvádzala žalovaná (ako matka) v rámci konania o výživné ako príjem z bytu v K.. Poukázal na to, že konanie o určenie výšky výživného bolo ukončené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/119/2019 zo dňa 9.6.2020, pričom pri určovaní výživného sa vychádzalo hlavne z vykonaného dokazovania v rámci prvoinštančného konania. Uvedené potvrdzuje, že dátum vydania rozhodnutia (9.6.2020) kopíruje jeden rok nároku (od 6/2019), pričom lôžka boli obsadené aj po vydaní rozhodnutia počas celej doby, ktorá

tvorí obdobie uplatneného nároku – do 11/2020. Na preukázanie uvedenej skutočnosti žalobca predložil nájomné zmluvy na lôžka ako aj výpisy z bankových účtov nájomcov. Po spočítaní nájmu pripadajúceho na žalobcu je nájomné vždy v minimálnej výške 400 eur, nakoľko boli obsadené všetky lôžka. Žalobca tiež poukázal na to, že samotná žalovaná počas konania tvrdenie žalobcu o plnom obsadení lôžok v bytovej časti nehnuteľnosti nikdy nerozporovala.

20. Žalovaná v podaní zo dňa 17.4.2024 navrhla odvolanie žalobcu odmietnuť z dôvodu, že bolo podané neoprávnenou osobou, keďže smerovalo voči rozsudku č. I. 387 a nie voči dopĺňaciemu rozsudku č. I. 397. Výrok III. žalobcom podľa žalovanej napadnutý nebol. Vo vzťahu k výroku II. o trovách konania potom žalobca neuviedol žiaden odvolací dôvod. Žalovaná okrem toho, že považuje odvolanie žalobcu za odvolanie podané neoprávnenou osobou, má tiež za to, že odvolanie žalobcu je aj nedôvodné. Pokiaľ totiž súd prvej inštancie považoval nárok žalobcu voči žalovanej týkajúci sa užívania bytového priestoru v dome za nepreukázaný, žalovaná sa s týmto záverom súdu prvej inštancie stotožňuje a považuje ho za správny. Žalobca totiž v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal svoje tvrdenie, že by žalovaná mala v rozhodnom období prenajímať bytový priestor v dome ôsmim fyzickým osobám za odplatu vo výške 100 eur od každej z nich, pričom podľa žalobcom označených dôkazov mali tento jeho nárok preukazovať rozsudky Okresného súdu Bratislava III zo dňa 23.10.2018 sp. zn. 38P/221/2017 a Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9.6.2020 sp. zn. 11CoP/119/2019 vydané v konaní o starostlivosti súdu o maloleté deti strán sporu, resp. o rozvod ich manželstva. Súd prvej inštancie vo vzťahu k týmto rozhodnutiam celkom správne konštatoval, že vzhľadom na dátum vydania rozsudku sp. zn. 38P/221/2017 dňa 23.10.2018 nie je možné tam uvedené zistenia považovať za určujúce pre rozhodnutie súdu o žalobcom uplatnenom peňažnom nároku voči žalovanej, keďže rozhodné obdobie, za ktoré si žalobca tento nárok uplatnil, časovo nasledovalo za dňom vydania rozsudku 23.10.2018 (žalobca si voči žalovanej uplatňoval nároky za obdobie od januára 2019 do novembra 2020) a teda je zrejmé, že dokazovanie vykonané v rozvodovom konaní bolo vykonané za iné (predchádzajúce) obdobie v porovnaní s rozhodujúcim obdobím, za ktoré rozhodoval súd o peňažnom nároku žalobcu voči žalovanej. Pokiaľ ide o rozsudok sp. zn. 11Cop/119/2019, z tohto rozsudku nevyplýva vo vzťahu k akému obdobiu mal súd toto zistenie formulovať a nemožno z neho vydedukovať ani reálny počet osôb skutočne tam prebývajúcich. V bode 7. odôvodnenia rozsudku sp. zn. 38P/221/2017 vôbec nie je oboznámený obsah vyjadrenia žalovanej, ako to uvádzal žalobca v konaní, ale je v ňom oboznámený len obsah vyjadrenia žalobcu, ktorý sa vyjadroval o majetkových pomeroch matky. Teda nie žalovaná ako matka sa v poručenskom konaní vyjadrovala, že má príjem z prenájmu bytu v K. vo výške 800 eur, ale sa takýmto spôsobom o príjmoch matky vyjadroval žalobca ako otec. S poukazom na uvedené nemožno súhlasiť s odvolacou argumentáciou žalobcu, že rozhodnutie odvolacieho poručenského súdu má vzhľadom na dátum jeho vydania 9.6.2020 „kopírovať“ jeden rok peňažného nároku žalobcu“, ktorý si žalobca voči žalovanej uplatnil v tomto konaní. Rovnako žiadnu váhu nemá tvrdenie žalobcu, že „lôžka boli obsadené“ aj po vydaní rozhodnutia (odvolacieho poručenského súdu). Tvrdenú skutočnosť nestačí len uvádzať, ale je potrebné ju v konaní aj preukázať, čo však žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie neurobil. Žalovaná od počiatku rozporovala tvrdenie žalobcu, že by v rozhodnom období prenajímala bytový priestor fyzickým osobám a poberala za to odplatu, preto nie je pravdivá argumentácia žalobcu uvedená v závere jeho odvolania, že samotná žalovaná počas konania tvrdenie žalobcu „o plnom obsadení lôžok v bytovej časti nehnuteľnosti“ nikdy nemala rozporovať. Pokiaľ ide o listinné dôkazy, ktoré žalobca predložil súdu spolu s odvolaním, žalovaná uviedla, že novoty v odvolacom konaní nie sú podľa § 366 CSP v odvolacom konaní prípustné, pričom žalobca neuviedol žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné tieto novoty posúdiť ako prípustné. Zároveň nie je zrejmý vzťah predložených listín k nároku žalobcu, keďže všetky tieto listiny sú datované alebo vypovedajú o skutočnostiach, ktoré nastali až po období, za ktoré si žalobca peňažný nárok voči žalovanej uplatnil. Žalovaná navrhla, aby odvolací súd odvolanie žalobcu odmietol ako podané neoprávnenou osobou a pre prípad, že by dospel k záveru, že odvolanie je možné považovať za odvolanie, ktorým sa napáda výrok III. obsiahnutý v dopĺňajúcom rozsudku (ktorým súd prvej inštancie žalobu žalobcu vo zvyšku zamietol), aby v rozsahu predmetného výroku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

21. V podaní zo dňa 2.9.2024 sa žalobca vyjadril k odvolaniu žalovanej, s ktorým nesúhlasil a navrhol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že jeho nárok nevyplýval z náhrady za neužívanie veci tak, ako sa to uvádza žalovaná, ale z výnosov (teda plodov a úžitkov) za užívanie nehnuteľnosti patriacej do BSM, pričom tieto výnosy prijímala len žalovaná. Keďže obe sporové strany majú k nehnuteľnosti rovnaké práva a povinnosti - právo spoločného užívania veci, ako aj právo na výnosy plynúce z užívania veci, pričom ich podiely sú rovnaké, patrí polovica z výnosu z

užívania spoločnej nehnuteľnosti aj druhému bezpodielovému spoluvlastníkovi, ktorý výnosy nepoberá, a to v 1. Medzi sporovými stranami došlo k zániku BSM a skutočnosť, že k jeho vyporiadaniu ešte nedošlo, nezakladá oprávnenie žalovanej prijímať výnosy z nehnuteľnosti patriacej do BSM v plnom rozsahu. Tým, že došlo k zániku BSM nie je možné výnosy po zániku BSM zaradiť do konania o vyporiadanie BSM, nakoľko tieto boli prijaté po zániku BSM výlučne jednou zo strán, a to žalovanou a subjekty nadobúdajúce výnosy už nie sú manželmi. V rámci konania preukázal, že žalovaná prenajíma uvedené priestory obchodným spoločnostiam, ktoré vykonávajú v nehnuteľnosti podnikateľskú činnosť. Uvedené tvrdenie žalovaná ani nepoprela. Taktiež preukázal, že uvedené spoločnosti hradili v čase manželstva nájom za uvedené priestory vo výške, ktorú deklaroval a ktorú žalovaná taktiež nepoprela. Vo vzťahu k prenájmu nehnuteľnosti poukázal aj na tú skutočnosť, že v zmysle príslušných ustanovení zákona o dani z príjmov výška nájomného musí zodpovedať trhovej cene, nakoľko sa jedná o závislé osoby. Podľa § 2 písm. n) zákona o dani z príjmov je závislou osobou osoba blízka alebo ekonomicky, personálne alebo inak prepojená osoba. V prípade prenájmu nehnuteľnosti medzi závislými osobami je nutné stanoviť cenu za prenájom prostredníctvom transferového oceňovania, čo znamená, že nie je možné prenajať nehnuteľnosť medzi závislými osobami bezodplatne, resp. za symbolickú sumu. Žalobca poukázal na tvrdenie žalovanej, ktorá v rámci dokazovania uviedla, že spoločnosť N. D. M. uhrádzala poplatky za služby pre ZSE a TAVOS, čo sa následne prostredníctvom vyjadrenia od ZSE a TAVOS-u aj potvrdilo. Na uzatvorenie zmlúv o dodávke oboch služieb je potrebné predložiť aj nájomnú zmluvu alebo iný doklad preukazujúci oprávnenie užívať nehnuteľnosť, pričom v danom prípade je to nájomná zmluva. Aj uvedená skutočnosť nepriamo preukazuje, že nájomná zmluva na nehnuteľnosť musela byť uzatvorená. V kontexte s vyššie uvedenou povinnosťou žalovanej prenajímať nehnuteľnosť za trhovú cenu je evidentné, že nárok žalobcu je opodstatnený a preukázaný. Žalovaná počas celého konania nepredložila ani jediný dôkaz, ktorým by svoje tvrdenia preukázala. Tým, že počas konania nepredložila súdom vyžiadajúcu dokumentáciu, súd vychádzal z obvyklého nájomného v danej lokalite potvrdenej NARKS. Žalovaná nepredložila súdu transferovú dokumentáciu, ktorú je povinná zo zákona viesť. Taktiež nepredložila súdu svoje účtovníctvo, z ktorého by bolo zrejmé, akým spôsobom si účtuje nájom a ani daňové priznanie za seba, ako fyzickú osobu, z ktorého by bolo zrejmé, aký je jej skutočný príjem z prenájmu. V rámci konania o úpravu práv a povinností k maloletým deťom C. v r. 2024 predložila žalovaná na Mestský súd Bratislava II daňové priznanie FO za rok 2023, z ktorého vyplýva, že v roku 2023 mala príjem z prenájmu vo výške 10.701,23 eur. O tom, že žalovaná poberala finančné výnosy z nehnuteľnosti svedčia aj jej prednesy v rámci rozvodového konania, kedy na pojednávaní uviedla, že príjem z prenájmu nehnuteľnosti v K. bol vo výške 1.800 eur mesačne, taktiež prednes žalovanej na pojednávaní dňa 23.10.2018, kde uviedla, že jej príjem z nehnuteľnosti je 800 eur (v podstate 1.900 eur, nakoľko odpočítala výšku hypotéky), pričom ďalej uviedla, že lektorky, ktoré pracujú pre jazykovú školu v K., je ich 10, neplatia za prenájom, ale je im to odrátané z výplaty, za jednu je to 80 eur mesačne. Čo sa týka tvrdenia žalovanej, že v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 3 Cz 10/1992 je potrebné uvedenú vec posudzovať v kontexte vyporiadania BSM, a teda ju vyporiadať v uvedenom konaní, žalobca poukázal na to, že z vyššie uvedeného právneho názoru vyplýva, že bývalí manželia sú aj po zániku BSM oprávnení nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré patria do zaniknutého BSM, t. j. tieto prípadne aj previesť na iné osoby. Ak aj bol prevod nehnuteľnosti patriacej do zaniknutého BSM odplatný, príjem z prevodu už nepatrí do BSM. Rozdelenie výťažku teda nie je v konečnom dôsledku vyporiadáním majetku, ktorý by patril do BSM. (Katastrálny bulletin č. 3/2013).

22. Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 30.9.2024 zotrvala na ňou podanom odvolaní. K tvrdeniu žalobcu, že nárok žalobcu nevyplýval z náhrady za neužívanie veci, ale z výnosov (teda plodov a úžitkov) za užívanie nehnuteľnosti patriacej do BSM, žalovaná poukázala na žalobu (návrh na vydanie platobného rozkazu), v ktorej žalobca svoj peňažný nárok voči žalovanej vymedzil práve ako náhradu za nadužívanie spoločnej veci jej spoluvlastníkom (žalovanou). Žalovaná opakovane uviedla, že žiadne výnosy z nehnuteľnosti neprijímala, pričom prijatie výnosov nevyplývalo ani z vykonaného dokazovania, keď aj zo skutkových zistení súdu prvej inštancie uvedených v rozsudku vyplynulo, že žalovaná nepoberala v rozhodnom období od tretích subjektov nájomné. Pokiaľ by aj z vlastníctva nehnuteľnosti patriacej do BSM v období od zániku BSM do času jeho vyporiadania aj nejaký peňažný výnos plynul (k čomu však v danom prípade nedošlo), takýto výnos by sa stal predmetom vyporiadania BSM pri použití analógie právnej úpravy bezpodielového spoluvlastníctva, keďže právne vzťahy bezpodielových spoluvlastníkov týkajúce sa predmetu ich bezpodielového spoluvlastníctva, ku ktorým dochádza v období od zániku BSM do času jeho vyporiadania, zákon neupravuje. Výlučne v procese vyporiadania BSM zákon vychádza z toho, že podiely spoluvlastníkov sú rovnaké (§ 150 OZ), naopak, mimo vyporiadania BSM zákon takýto predpoklad nepozná a neupravuje, keďže naopak, podstata bezpodielového spoluvlastníctva

spočíva na neexistencii podielov. Tvrdenie žalobcu, že po zániku BSM a pred jeho vyporiadaním patrí každému bezpodielovému spoluvlastníkovi polovica výnosov zo spoločnej veci preto nemá oporu v zákone. Skutočnosť, že žalovaná v konaní priznala, že nebytové priestory užíva spoločnosť N. D. M., v ktorej je žalovaná spoločníčkou, nie potvrdením tvrdení žalobcu, že žalovaná tieto priestory prenajíma a poberá za to peňažnú odplatu. Žalobca tak nepreukázal, že žalovaná prenajíma uvedené priestory obchodným spoločnostiam. Pokiaľ žalobca poukazuje na úpravu daňových predpisov týkajúcu sa transferového oceňovania, žalovaná uvádza, že táto je pre posúdenie veci celkom bez právneho významu. Daňové predpisy totiž nemajú žiadny vplyv na existenciu a obsah občianskoprávnych vzťahov, ani nemôžu nahrádzať občianskoprávnu úpravu. Za nepravdivé žalovaná označila tvrdenie žalobcu, že spoločnosť N. D. M. by nemohla byť odberateľom zo zmluvy o dodávkach služieb bez toho, aby nebola dodávateľovi služieb predložená nájomná zmluva. Preloženie nájomnej zmluvy nie je podmienkou uzavretia zmluvy o dodávke žiadnej služby. Postačuje žiadosť o zmenu odberateľa podpísaná pôvodným i novým užívateľom. Žalovaná uviedla, že je to žalobca a nie žalovaná, ktorého dôkazné bremeno existencie a dôvodnosti ním uplatneného nároku zaťažovalo, pričom žalobca toto bremeno neunesol. Je zrejmé, že samotný žalobca po celú dobu konania nemá jasno v tom, v čom by vlastne malo bezdôvodné obohatenie žalovanej spočívať, keď raz tvrdil, že toto bezdôvodné obohatenie má spočívať v nadužívaní spoločnej veci žalovanou tým, že časť z nej má žalovaná prenajímať tretím osobám, čím vylučuje žalobcu z užívania, inokedy zas tvrdil, že toto bezdôvodné obohatenie má spočívať v ponechávaní si nájomného, ktoré žalovaná od týchto tretích osôb za prenájom časti spoločnej veci poberá. Uvedenú dichotómiu v úvahách žalobcu podčiarkuje aj vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovanej, v úvode ktorého žalobca na jednej strane striktné skonštatoval, že on si neuplatňoval peňažnú náhradu za neužívanie spoločnej veci, ale si uplatňoval výnosy z užívania nehnuteľnosti, ktoré si má ponechávať žalovaná (nájomné), na druhej strane však ešte aj výšku svojho nároku odvodzoval žalobca v konaní od potvrdenia realitnej kancelárie o výške obvyklého nájomného, ktorým sa práve určuje výška peňažnej náhrady za užívanie cudzej veci, resp. nadužívanie spoločnej veci (zatiaľ čo v prípade nároku žalobcu na podiel na nájomnom, ktoré si mala žalovaná ponechávať, je potrebné výšku tohto nároku určiť s ohľadom na sumu skutočne prijatého, a nie obvyklého nájomného). Pokiaľ ide o návrh žalobcu, aby žalovaná predložila svoje účtovníctvo, žalovaná tento návrh namietla ako nedôvodný, keďže žalobca v návrhu v rozpore s ustálenou judikatúrou ani len neuviedol, aké skutočnosti by sa navrhnutým dôkazom mali preukázať, pričom súd tento návrh žalobcu na vykonanie dokazovania napokon ani nepripustil a samotný žalobca tento postup súdu žiadnym spôsobom nenamietal v priebehu konania ani v odvolaní. Žalobca v konaní neunesol vlastné dôkazné bremeno o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej, preto bolo potrebné jeho žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

23. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými stranami sporu, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní (§ 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom je potrebné vo výroku III. potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP) a vo výroku I. zmeniť (§ 388 CSP) a žalobu v časti o zaplatenie sumy 15.400 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.400 eur od 26.11.2020 do zaplatenia zamietnuť.

24. Žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 25.11.2020 sa žalobca domáhal, aby súd uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť mu 23.000 eur s úrokom omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa podania žaloby, ako aj trov konania.

25. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom č. k. 17C/11/2021-387 výrokom I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15.400 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 15.400 eur od 26.11.2020 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku; a výrokom II. rozhodol, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 33,92 %. Súd prvej inštancie napadnutým dopĺňacím rozsudkom č. k. 17C/11/2021-397 (nakoľko pri vyhlásení rozhodnutia zistil, že nebolo rozhodnuté o časti uplatneného nároku) rozsudok č. k. 17C/11/2021-387 doplnil o výrok III., ktorým vo zvyšku žalobu zamietol.

26. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v celom rozsahu, t.j. rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s doplnčiacim rozsudkom, keďže odvolaniami oboch strán sporu boli napadnuté výroky I. a III. vo veci samej a tiež závislý výrok II. o náhrade trov konania.

27. Podľa § 379 CSP, odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

28. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

29. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

30. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

31. Odvolací súd pristúpil k vecnému prieskumu meritórneho rozhodnutia a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok oboch strán sporu uvedených v ich odvolaniach a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a naopak odvolanie žalovanej dôvodné je.

32. Predmetom konania v prejednávanej veci je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 23.000 eur s príslušenstvom, ktorý bol žalobcom uplatnený ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane žalovanej obmedzením užívacieho práva žalobcu žalovanou k nehnuteľnosti patriacej do spoluvlastníctva strán sporu, resp. užívaním nehnuteľnosti žalovanou nad rozsah jej spoluvlastníckeho podielu, a to poskytovaním nehnuteľnosti k užívaniu tretím osobám - obchodným spoločnostiam, ako aj fyzickým osobám za účelom prenájmu bez súhlasu žalobcu.

33. Odvolací súd vychádzal z nesporného skutkového stavu, v zmysle ktorého žalobca spolu so žalovanou sú bývalými manželmi, ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 23.10.2018 č. k. 38P/221/2017-390, právoplatným dňa 3.1.2019. Strany sporu počas manželstva nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva nehnuteľnosť v k. ú. K., vedenú na LV č. XXX, a to: pozemok p. č. 991 o výmere 453 m² - zastavaná plocha a nádvorie, pozemok p. č. 992 o výmere 305 m² - záhrada a rodinný dom súp. č. XXXX, postavený na parcele č. 991. Právoplatnosťou rozsudku o rozvoze manželstva došlo k zániku BSM. Na Mestskom súde Bratislava IV. (pôvodne na Okresnom súde Bratislava III) pod sp. zn. BA3-61C/72/2019 je na návrh žalobcu vedené konanie o vyporiadanie BSM.

34. Z uvedeného vyplýva, že nehnuteľnosť - rodinný dom je predmetom zaniknutého, avšak doposiaľ nevyporiadaného BSM. Uvedenú nehnuteľnosť žalovaná užíva prostredníctvom spoločností, ktorých je jedinou konateľkou a spoločníčkou, za účelom podnikania - prevádzkovania jazykovej školy, pričom dom užíva v rozsahu časti suterénu a prízemie domu. Žalovaná popiera, že by jej spoločnosti mali platiť nájomné za užívanie nebytových priestorov, popiera aj užívanie zvyšnej časti domu fyzickými osobami. Žalovaná súhlas žalobcu s užívaním nehnuteľnosti vyvodzuje z rozhodnutia Mesta Trnava zo dňa 13.6.2016, ktorým bola povolená zmena užívania stavby v časti suterénu a prízemie pre vzdelávacie centrum.

35. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. Omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

36. Po preskúmaní odvolaní napadnutých rozhodnutí súdu prvej inštancie (rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom) dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie použil na vec správne právne normy, tieto však nesprávne interpretoval.

37. Podľa § 143 OZ, v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka.

38. Podľa § 144 OZ, veci v bezpodielovom spoluvlastníctve užívajú obaja manželia spoločne; spoločne uhradzujú aj náklady vynaložené na veci alebo spojené s ich užívaním a udržiavaním.

39. Podľa § 146 ods. 1 OZ, ak dôjde medzi manželmi k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

40. Podľa § 150 OZ, pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

41. Podľa § 853 ods. 1 OZ, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

42. Z pojmu bezpodielové spoluvlastníctvo vyplýva, že každý z manželov je úplným vlastníkom veci, ktorá tvorí predmet ich majetkového spoločenstva, pričom vlastníctvo jedného z manželov je obmedzené rovnakým (úplným) vlastníctvom druhého manžela. Pokiaľ zákon ustanovuje, že veci v bezpodielovom spoluvlastníctve užívajú obaja manželia spoločne, je tým vyjadrené ich právo, a nie povinnosť veci užívať. Manželvia sa môžu dohodnúť na určitom spôsobe užívania. Na rozdiel od dohody podľa § 143a, sa na takúto dohodu nevyžaduje osobitná forma, preto sa manželvia môžu dohodnúť napríklad aj ústne alebo konkludentne. Ak medzi manželmi dôjde k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, súd podľa ustanovenia § 146 OZ rozhodne na návrh niektorého z nich. Právo domáhať sa ochrany podľa tohto ustanovenia má každý z manželov nielen v prípade, keď došlo k nezhode v rámci spoločného užívania veci, ale aj v prípade, keď jeden bráni druhému v užívaní spoločnej veci (R 42/1964). Tieto nezhody sa môžu týkať napríklad rozsahu a spôsobu užívania spoločnej veci, dispozícií ňou alebo vynakladania prostriedkov na udržiavanie a zachovanie spoločnej veci alebo iných práv a povinností vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva. Nezhody môžu vzniknúť nielen za trvania manželstva a existencie bezpodielového spoluvlastníctva, ale aj v čase, keď toto bezpodielové spoluvlastníctvo síce zaniklo, ale ešte nedošlo k jeho vyporiadaniu, prípadne sa neuplatnila domnienka ustanovená v § 149 ods. 4 OZ. V uvedených prípadoch môže každý z manželov podať návrh na súd, aby rozhodol o spornom výkone práv a povinností k spoločnej veci (pozri komentár ASPI k ust. § 144 a § 146 OZ).

43. Žalobou uplatňovaný peňažný nárok sa týka obdobia rokov 2019 a 2020, kedy bezpodielové spoluvlastníctvo manželov – strán sporu zaniklo, avšak nebolo ešte vykonané jeho vyporiadanie rozhodnutím súdu (ani iným spôsobom). Keďže OZ nemá ustanovenie, ktoré by upravovalo vzťahy manželov k spoločnému majetku vrátane jeho užívania v období, keď ešte nedošlo k vyporiadaniu ich zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva, je nutné na danú vec aplikovať § 853 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. S poukazom na uvedené potom v období medzi zánikom bezpodielového spoluvlastníctva manželov a jeho vyporiadanim sa právne pomery bývalých účastníkov tohto vzťahu posudzujú analogicky ustanoveniami o BSM (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 5 Cz 77/1966 - R 17/1967, Najvyššieho súdu ČSR

Cpj 86/1971 – R 42/1972, Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo/2986/2000, Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 1956/2013).

44. Súdna prax teda pripúšťa, že aj po zániku BSM až do jeho vyporiadania má každý z manželov vlastnícke právo k celej veci, ktoré je obmedzené rovnakým vlastníckym právom druhého manžela. Tento právny záver sa vzťahuje aj na predmetnú sporovú vec. Znamená to, že aj v danom prípade sa na užívanie nehnuteľností zo zaniknutého, ale z dosiaľ nevyporiadaneého bezpodielového spoluvlastníctva v spornom období vzťahujú ustanovenia § 143 až 150 OZ a nemožno na ne aplikovať ustanovenia o podielovom spoluvlastníctve podľa § 137 až § 142 OZ, čo má potom zásadné následky pokiaľ ide o rozsah užívania a rozhodovanie o spôsobe užívania predmetných nehnuteľností bývalými manželmi v období do vyporiadania BSM, ako aj na prípadné majetkovoprávne nároky spojené s týmto užívaním.

45. Kým podielové spoluvlastníctvo je charakterizované spoluvlastníckym podielom, ktorého výška určuje mieru účasti spoluvlastníka na právach a povinnostiach zo spoluvlastníctva, a teda aj mieru účasti na vzťahu k spoločnej veci pokiaľ ide o jej užívanie, preto tam, kde spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie veci v spoluvlastníctve vôbec alebo aspoň v rozsahu určenom jeho podielom na spoločnej veci, vzniká mu nárok na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady; v prípade bezpodielového spoluvlastníctva nie je vzťah medzi spoluvlastníkmi určený žiadnym podielom a každý z bezpodielových spoluvlastníkov je vlastníkom celej veci a súčasne je obmedzený rovnakým vlastníckym právom druhého bezpodielového spoluvlastníka. Nehnuteľnosť, ktorú mali strany sporu v BSM, sa preto aj po zániku ich manželstva považuje za spoločný majetok, ku ktorému majú obidvaja bývalí manželia naďalej rovnaké práva a povinnosti, to znamená, že obaja manželia majú právo spoločného užívania veci. V zmysle uvedených právnych záverov sú tak žalobca ako aj žalovaná až do vyporiadania BSM obaja bezpodielovými spoluvlastníkmi celej predmetnej nehnuteľnosti a obaja boli v rozhodnom období (ktoré je predmetom posudzovania v danej sporovej veci) oprávnení užívať túto nehnuteľnosť v celom rozsahu, pričom každý bol obmedzený rovnakým vlastníckym právom druhého bezpodielového spoluvlastníka.

46. Ak potom žalobca v žalobe namietal, že nemohol užívať spoločnú vec v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu a že na strane žalovanej vzniklo obohatenie v užívaní väčšieho rozsahu predmetu spoluvlastníctva, v uvedenom prípade platí, že ak by aj predmetnú nehnuteľnosť v spornom období užívala výlučne žalovaná, a to i v prípade, že žalobcovi bránila realizovať jeho vlastnícke právo, t. j. užívať predmetnú nehnuteľnosť, žalobcovi nevzniklo právo na finančnú kompenzáciu z titulu neužívania nehnuteľnosti, pretože dôvodom užívania celej veci žalovanou bolo jej vlastnícke právo k celej veci titulom BSM. Možnosť náhrady jedného z bezpodielových spoluvlastníkov voči druhému za nemožnosť užívať predmet bezpodielového spoluvlastníctva nie je riešená ani v ustanoveniach § 143 až 150 OZ (na rozdiel od právnej úpravy týkajúcej sa podielového spoluvlastníctva). Ani za vylúčenie z užívania nehnuteľnosti patriacej do BSM za obdobie do vyporiadania BSM žalovanou by tak žalobcovi právo na zaplatenie peňažnej sumy nepatriilo, pretože žalovaná bola oprávnená na užívanie predmetnej nehnuteľnosti titulom ešte nevyporiadaneého bezpodielového spoluvlastníctva. Pokiaľ bolo žalobcovi bránené v užívaní nehnuteľnosti patriacej do BSM, prípadne ak nesúhlasil so spôsobom užívania danej nehnuteľnosti, právny prostriedok ochrany v jeho prípade predstavuje žaloba podľa § 146 ods. 1 OZ, ktorou sa žalobca mohol na súde domáhať, aby o spôsobe užívania nehnuteľnosti patriacej do BSM rozhodol pri nezhode bývalých manželov súd. Ako je uvedené vyššie, takúto žalobu možno pritom podať nielen počas trvania manželstva, ale aj po jeho zániku, ak BSM nebolo ešte vyporiadané.

47. Pokiaľ ide o argumenty žalobcu odôvodňujúce vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej tým, že v spornom období umožnila užívať spoločnú nehnuteľnosť patriacu do BSM tretím osobám, ani tieto neobstoja. V tomto smere potom žalobca v podstate namieta hospodárenie s predmetnou nehnuteľnosťou, keď uvádza, že žalovaná bez jeho súhlasu umožnila užívanie nehnuteľnosti tretím osobám a v nadväznosti na to poberala alebo mohla poberať výnos z predmetnej nehnuteľnosti, avšak ani tu adekvátnym prostriedkom právnej ochrany nie je žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia, ale žaloba podľa § 146 ods. 1 OZ, kedy žalobca v prípade, že s užívaním nehnuteľnosti treťou osobou nesúhlasil, mohol sa žalobou domáhať, aby o tejto otázke rozhodol súd. Tým, že žalovaná ako vlastníčka nehnuteľnosti umožnila jej užívanie tretej osobe, realizovala len jedno zo svojich vlastníckych oprávnení, rozhodovať o spôsobe užívania nehnuteľnosti.

48. V tejto súvislosti sa odvolací súd nestotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie a s jeho výkladom príslušných ustanovení OZ upravujúcich postavenie bývalých manželov vo vzťahu k výnosom plynúcim

z nehnuteľnosti patriacej do zaniknutého, avšak doposiaľ nevyporiadaného BSM, keď súd prvej inštancie konštatoval, že žaloba podľa § 146 ods. 1 OZ nerieši stav nastolený žalobou za rozhodné obdobie. Otázkou, či je možné, aby sa bývalý manžel domáhal od druhého manžela vydania bezdôvodného obohatenia alebo náhrady škody, sa zaoberal Najvyšší súd ČR v rozhodnutiach, ktoré pre blízkosť vtedajšej právnej úpravy (§ 149 a § 150 Občianskeho zákonníku) a neexistenciu odlišnej záväznej judikatúry v SR nie je dôvod neaplikovať. Najvyšší súd ČR v rozsudku sp. zn. 22Cdo/1476/2000 zo dňa 27.3.2002 uviedol, že pokiaľ po zániku BSM nenasledovalo vyporiadanie podľa § 149 a 150 OZ, teda dohodou, rozhodnutím súdu alebo v dôsledku fikcie vzniku podielového spoluvlastníctva, platí ohľadom vecí tvoriacich BSM, režim spoluvlastníctva manželov. Tak ako za trvania BSM manžel v rámci užívania spoločných vecí v zásade nemôže požadovať od druhého manžela, aby mu nahradil škodu, ktorú spôsobil na spoločnom majetku alebo vydal to, o čo sa obohatil na úkor druhého z manželov, napríklad úžitky zo spoločnej veci, takéto nároky nemožno uplatniť do doby, kým nie je BSM vyporiadané. Až za predpokladu vyporiadania BSM je možné riešiť majetkové nároky súvisiace s nakladaním s vyporiadavanými vecami - čo a v akej výške je jeden z manželov povinný nahradiť druhému z manželov. Tieto nároky nemožno riešiť skôr než súčasne s vyporiadaním BSM. Po zániku BSM totiž manželia už nenadobúdajú do spoluvlastníctva nový majetok, do masy BSM však pribúdajú prírastky a výnosy z majetku, ktorý bol v BSM v okamihu jeho zániku. Tieto prírastky a výnosy sa vyporiadávajú naraz, a to v rámci vyporiadania BSM v podľa § 149 a 150 OZ.

49. Ak potom súd prvej inštancie argumentoval potrebou „vyporiadania“ uvedeného výnosu – úžitku z nehnuteľnosti právne s poukazom na § 150 OZ, opomenul, že k uvedenému by bolo možné pristúpiť za danej situácie len v rámci konania o vyporiadanie BSM. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu ČR (rozsudok sp. zn. 28Cdo 2593/2008, 28Cdo 2594/2008 zo dňa 1.8.2008) po zániku BSM manželia síce už nenadobúdajú do bezpodielového spoluvlastníctva nový majetok, avšak do masy ich spoločného majetku pribúdajú prírastky a výnosy z majetku, ktorý bol v spoločnom vlastníctve manželov v čase jeho zániku. Tieto prírastky a výnosy sa následne vyporiadávajú naraz v rámci vyporiadania BSM. Argumentácia žalobcu o bezdôvodnom obohacovaní sa žalovanej na jeho úkor tým, že poberá alebo mohla poberať nájomné od tretích osôb, bola preto zjavne nedôvodná. Do vyporiadania spoločného BSM sú totiž vlastníckymi výnosov zo spoločného majetku v celom ich rozsahu obaja manželia.

50. V prejednávanej veci tak súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s hmotným právom, keď výrokom I. rozsudku žalobe čiastočne vyhovel a priznal žalobcovi výnos z prenájmu nebytového priestoru domu spočívajúci v tom, že žalovaná ako jeho bývalá manželka „poberala alebo mohla poberať“ nájomné od tretích osôb bez súhlasu žalobcu z nehnuteľnosti, ktorá je súčasťou nevyporiadaného BSM, pretože prípadný nárok na časť nájomného z uvedenej nehnuteľnosti môže žalobca uplatniť iba v rámci vyporiadania BSM.

51. Podľa ustálenej judikatúry (napr. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/145/2011) súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvoinštančného, ako i odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí súčasne právo strany konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s požiadavkami strany konania a jej právnymi názormi (viď rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04 a sp. zn. I. ÚS 50/04). Odvolací súd zároveň nezistil existenciu ďalšieho odvolacieho dôvodu, ktorý by mal pre danú vec podstatný význam.

52. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom vo výroku III. o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a vo výroku I. ho v zmysle § 388 CSP zmenil tak, že žalobu v časti o zaplatenie sumy 15.400 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.400 eur od 26.11.2020 do zaplatenia zamietol.

53. Podľa § 396 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie (ods. 1). Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie (ods. 2).

54. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

55. Podľa § 262 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (ods. 1). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ods. 2).

56. Vzhľadom na to, že odvolací súd rozsudok súd prvej inštancie v zamietajúcom výroku vo veci samej zmenil, je v zmysle citovaného ustanovenia § 396 ods. 2 CSP povinný rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. V dôsledku zvrátenia výsledku konania na súde prvej inštancie (výsledkom odvolacieho konania bolo zamietnutie žaloby aj v časti, v ktorej súd prvej inštancie žalobe pôvodne vyhovel) sa plne úspešnou stranou s nárokom na náhradu trov konania stala práve žalovaná. Preto o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP po právoplatnom skončení veci.

57. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).